

Иван Рајовић

С ОНЕ СТРАНЕ СМИСЛА (фрагменти о недокучивом)

ЕКСПЕРИМЕНТ

Оглед који је мој пријатељ Т. С. извео једнога дана у својој лабораторији састојао се у следећем. Пред мојим је очима нестајао и враћао се опет, претварао се у жабу, гуштера, мазгу, ципелу, ноћну посуду (ово је било најсмешније) и ја сам се од срца смејао тој ноћној посуди када уђе његова жена и погледа ме прилично зачуђено, можда чак и увређено. Била је у црнини што ме је, из учтивости, натерало да се уозбиљим. Чекао сам да Т. С. узме поново свој пређашњи облик, међутим њему то изгледа није падало на памет. Узео сам посуду и изашао напоље. Жена је остала гледајући збуњено замном. Мислим да је плакала. У ствари не, не мислим, сигуран сам да је плакала али не знам зашто. Већ данима седим у својој соби и чекам да се Т. С. појави из ноћне посуде. Пронесе се гласине да је умро и то дан пре овог експеримента. Каква гадна шала.

ЖУТЕ ЉИГАВЕ ЗМИЈЕ

Из славине у мојој кухињи често уместо воде потеку жуте, љигаве змије. Ја их све покупим, ставим у најлонску кесу и однесем свом суседу који се лечи на неуропсихијатријској клиници јер знам да су то његове змије. Сада их он гута после јела и каже како то много помаже његовом здравственом стању. Када пођем кући болесници ме пресрећу у ходнику и питају зашто свом пријатељу доносим обичну воду у најлонској кеси. Одговарам им да су то жуте, љигаве змије. Они се смеју до суза. Болесни су и не треба им то узети за зло. Осмехнем се пазећи да не приметите сажаљење у мојим очима и пођем кући. И они учине то исто. Не знам зашто.

ГЛУМАЦ

Када се спустила завеса главни глумац је отишао у гардеробу. Скинуо је перику и бркове, опрао шминку са лица, поватио лажне очи и ставио их у плаву, пластичну кутију. Своје лажне ноге је окачио о клин на зиду, а затим је замолио статисте да му откаче руке које су такође окачили о клин. Кући су га однели на носилима да се одмори и припреми за сутрашњу представу.

ПАС

Већ седам година моји ме ближњи чувају у кућици за псе. Научили су ме да лајем на пролазнике, да доносим новине, да одем и дођем када они то захтевају и све остало чему се може научити један пас. Једнога дана дошли су неки људи са телевизије с намером да направе репортажу о мени. Питали су ме зашто ја своје псе држим у кући. Нисам их разумео. Подигао сам предње ноге и почео да лајем, лајем, лајем. . .

ОПКЛАДА

Враћајући се кући после почињеног самоубиства приметио сам да људи у граду причају о мени. Још више ме је обрадовала чињеница да ми ни једно огледало у стану није узвратило оним, мени тако познатим, сопственим погледом. Сутрадан, прелиставајући јутарње новине, прочитао сам овај текст: »Тело неидентификованог самоубице нађено је јуче на периферији. Истрага је у току«. Одахнуо сам. Песник је ипак надживео човека у мени. Опклада је добијена.

МРТВАЦ

Изненада, једнога дана у граду се појавио човек чије је лице већ месецима бледело на покислим умрлицама. Познали су га по начину на који је куповао цигарете. Локалне власти су одах предузеле све како би се грађанство поштедело непотребних узбуђења. Изненађује једино то што је изостао очекивани отпор. Кажу да је придошлица журно кренуо ка својој парцели, на градском гробљу, пошто је претходно прочитао сва дневна издања новина.

ОНА И ОН

Гледали су се пажљиво кроз полусклопљене трепавице. Тишина у соби је била потпуна, што значи да се није чуло ништа осим њеног махања репом, а и то готово да није стварало никакав звук, или можда јесте, но он тога у овом тренутку уопште није био свестан, или можда јесте, али му бар није придавао никакав значај. Кроз прозор који је, такође, био полуотворен, или, боље речено, полузатворен, што је у суштини једно те исто и уопште није битно за ову причу, провуче се танка нит црвенкасто-плавичастог светла које је потицало од рекламе за ручне сатове са оближње зграде и прелете преко његовог лица дотичући му ноздрве што га страшно заголица и натера да кихне. Она се уплашено трже, начуљи уши и погледа га упитно. Он јој не узврати поглед и она поново заузе пређашњи став облизнувши се пре тога језиком. Туп звук, који се зачу, значи да је онај трачак светлости од рекламе треснуо о зид који се налазио на супротној страни прозора склизнувши на под где остаде да лежи у виду мале, црвенкасто-плавичасте локве која је имала облик америчког континента. Он наједном скочи, затим се саже и дохвати жилет који му је лежао поред ноге и његовом отупелом ивицом покуша да пререже себи гркљан што му тек у трећем покушају пође за руком, али имајући у виду марку овог жилета и то се може сматрати великим успехом. Она га погледа незаинтересовано, чак с неким презиром с којим се посматрају самоубице и настави мирно да маше репом. Сат у суседној соби откуца поноћ. Телефон зазвони. Једном, још једном, па још једном и тако укупно седам пута. Слушалица се напослетку подиже и самртнички мирним гласом проговори у микрофон:

— Погрешили сте број.

Псовка која дође с друге стране натера слушалицу да се увређено спусти, чак и не покушавајући да прикрије онај израз који обично, у таквим приликама, имају старе даме. Она престаде да маше репом. Устаде лењо, приђе зиду и олиза ону локву с пода, затим се врати на своје место и леже. Напољу се огласише ватрогасна кола. »Зашто баш ватрогасна?« прође јој кроз главу док је тонула у дубок, несавладив сан.